

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/edukacja-1/wystawy/13644,Nieobecni.html>
20.04.2024, 16:32

Nieobecni

Wystawa „Nieobecni” została przygotowana przez Oddziałowe Biuro Edukacji Publicznej w Łodzi w ramach obchodów 60. rocznicy likwidacji Litzmannstadt Getto. Otwarta została 26 sierpnia 2004 r. na Starym Rynku w Łodzi.

Aranżacja opiera się na prezentacji we współczesnej przestrzeni miasta (Stary Rynek w Łodzi) wielkoformatowych powiększeń fotograficznych ukazujących wizerunki mieszkańców Litzmannstadt Getto. Jej celem jest przywołanie „obecności”, przypomnienie o istnieniu liczącej ponad 230 tys. osób mniejszości żydowskiej w przedwojennej Łodzi, a zwłaszcza o tragicznym okupacyjnym rozdziale jej losów. Zatrzymane przez aparat fotograficzny kadry pokazują codzienność łódzkiego getta, pozornie zwyczajne, pozbawione dramatycznych wydarzeń obrazy przedstawiające tłum na ulicach, na kładce przerzuconej nad ulicą Zgierską...

Adresatem aranżacji jest przeciętny widz, przechodzień zderzający się w bezpośrednim kontakcie wizualnym z rzeczywistością getta, z tamtą, usuniętą całkowicie z przestrzeni miasta żydowską obecnością. Autorzy prezentacji operując obrazem zakładają odwołanie się do wrażliwości i emocji dzisiejszego, ukształtowanego przez kulturę obrazkową odbiorcy, rezygnując z czysto informacyjnej warstwy przekazu. Celem aranżacji nie jest pokazanie wszystkich aspektów życia w getcie, ani tym bardziej dublowanie funkcji edukacyjno-historycznej wypełnianej przez wystawy zorganizowane w innych muzeach łódzkich, a raczej wywołanie wrażenia bliskiego, jakby zawieszającego na moment barierę 60 lat, kontaktu z indywidualnym losem ludzi zamkniętych w getcie. Najistotniejszym aspektem pozostaje unaocznienie nieodwołalnego i całkowitego wymazania z przestrzeni

fizycznej i duchowej miasta jego żydowskich obywateli.

Zdjęcia wykorzystane na wystawie pochodzą ze zbiorów Bundesarchiv w Koblencji, Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu i Żydowskiego Instytutu Historycznego.

Otwarcie wystawy towarzyszyła prezentacja multimedialna „Ulice getta” oparta na montażu fotografii archiwalnych i współczesnych, oraz dokumentów archiwalnych – obwieszczeń ogłaszanych przez władze getta. W obwieszczeniach tych pojawiają się napisy w dwóch językach: jidysz – języku adresatów oraz po niemiecku – w języku zagłady. Zdjęcia współczesne ukazują niezmienną fragmenty pejzażu łódzkich Bałut, jego z pozoru mało istotne elementy – bruki, torowiska, okna. Zdjęcia i dokumenty archiwalne wykorzystane do prezentacji pochodzą ze zbiorów Archiwum Państwowego w Łodzi, Jüdisches Museum we Frankfurcie nad Menem, Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, The Ghetto Fighters’ House (Holocaust and Resistance Heritage Museum) w Izraelu oraz Muzeum Sztuki w Łodzi.